

7548

SPRAWOZDANIE OGÓLNE
Z DZIAŁALNOŚCI
TOWARZYSTWA OGRODNICZEGO W KRAKOWIE
za rok 1911.



NAKŁADEM TOWARZYSTWA OGRODNICZEGO W KRAKOWIE.
CZCIONKAMI DRUKARNI «CZASU» POD ZARZĄDEM A. ŚWIERZYŃSKIEGO.

1912.

SPRAWOZDANIE OGÓLNE

Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA OGRODNICZEGO W KRAKOWIE

za rok 1911.



roku 1911, osiemnastym istnienia Towarzystwa, mieściło się ono w lokalu własnym (ulica Gołębia 1. 18). W lokalu Towarzystwa znajdowało się: biuro, biblioteka, czytelnia i muzeum Towarzystwa, urzędowali: sekretarz, skarbnik, bibliotekarz i stały funkcyjnarjusz Towarzystwa; odbywały się zebrania: Wydziału, komisyj, wieczorne kursa ogrodnictwa. Towarzystwo udzielało nadto swej sali na posiedzenia „Związku Hodowców nasion“ i „Kółka samokształcenia prakt. ogrod.“. Posiedzenia miesięczne Towarzystwa odbywały się w sali wykładowej gmachu chemicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Ruch członków.

Towarzystwo liczyło w początku roku 1911:

Członków honorowych	5
„ założycieli	4
„ czynnych	151
„ nadzwyczajnych	88
Razem członków	248

W końcu roku 1911 liczyło Towarzystwo:

Członków honorowych	5
„ założycieli	4
„ czynnych	163
„ nadzwyczajnych	108
Razem członków	280

przybyło więc Towarzystwu w ciągu roku 1911 członków czynnych 12, nadzwyczajnych 20.

Posiedzenia Towarzystwa.

Towarzystwo odbyło w r. 1911 — posiedzeń 10, z tych 1 walne i 9 zwyczajnych.

Walne posiedzenie odbyło się w dniu 8 marca o godz. 7 wieczorem. Przewodniczył prezes Towarzystwa, prof. Dr Edward Janczewski, trzymał pióro sekretarz Towarzystwa, J. Brzeziński.

Prezes skonstatował obecność wymaganego przez statut kompletu członków zwyczajnych. Sekretarz odczytał protokół z zeszłorocznego walnego zgromadzenia. Protokół przyjęto jednogłośnie i bez dyskusyi.

Z porządku dziennego nastąpiło sprawozdanie z całorocznej działalności Towarzystwa za rok 1910. Sprawozdanie to, drukowane, otrzymali członkowie wraz z marcowym numerem „Ogrodnictwa“, wobec czego ks. kanonik Julian Drohojowski postawił wniosek, by uwolnić sekretarza od odczytywania tego sprawozdania. Wniosek przyjęto przez aklamacyę, wskutek czego sprawozdania nie odczytano.

Członek komisji rewizyjnej, p. Adolf Graca, zdał sprawę z przeprowadzonej przez komisję rewizji rachunkowości Towarzystwa. Zaznaczył, że komisja znalazła wszystko w najlepszym porządku i postawił w imieniu Komisji rewizyjnej wniosek o udzielenie Wydziałowi absolutorium z zarządu funduszami Towarzystwa za r. 1910. Wniosek komisji rewizyjnej przyjęto bez dyskusyi i jednomyślnie.

Na wniosek p. Schenker'a uchwaliło zgromadzenie wyrażenie podziękowania członkom komisji rewizyjnej za ich żmudną kilkudniową pracę, jakiej wymagało dokładne skontrolowanie rachunków Towarzystwa. Wniosek ten przyjęto jednomyślnie. Do komisji rewizyjnej na rok 1911 wybrani zostali przez aklamacyę dotychczasowi jej członkowie pp. Jan Emilewicz i Adolf Graca, zaś jako zastępcy pp. prof. Henryk Rozwadowski i kapitan Kukla.

Nastąpiły z porządku dziennego wnioski i interpelacje członków.

Pan Zygfryd Schencker stawil wniosek następujący :

„Kolo nauczycieli szkół wyższych we Lwowie uchwaliło na posiedzeniach w dniach 21 stycznia i 11 lutego b. r. następujące wnioski :

1. Kolo lwowskie Tow. nauczycieli szkół wyższych, uznając znaczenie ogrodnictwa dla botaniki, popiera myśl wprowadzenia hodowli roślin w salach szkolnych i opierania się przy nauce botaniki na zjawiskach spostrzeganych w ogrodnictwie.

2. Kolo uważa za potrzebne urządzenie kursu ogrodniczego dla profesorów-przyrodników, w celu poznania tych działów ogrodnictwa, które mają znaczenie dla botaniki.

3. Celem wprowadzenia dla uczniów nadobowiązkowych ćwiczeń w ogrodzie, należy naprzód urządzić praktyczny kurs ogrodniczy dla tych profesorów, którzy mają szczególne zamiłowanie do tego zajęcia.

4. O ile możności dążyć do zakładania małych podręcznych ogródków szkolnych, a oprócz tego dążyć we Lwowie do założenia wielkiego wspólnego ogrodu centralnego dla wszystkich szkół.

5. Po urządzeniu kursów dla nauczycieli i omówieniu programu nauki na tych kursach wprowadzać w szkołach średnich nadobowiązkowe kursa ogrodnictwa z ćwiczeniami praktycznymi w ogrodzie.

Pożądanem jest, by w sprawach tych zabrało głos również Tow. ogrodnicze w Krakowie i rozpatrzyło, w jakim zakresie współdziałać mogłoby w tych pracach“.

Po ożywionej dyskusyi, w której brali udział pp. ks. kanonik Drohojowski, G. Pol, prof. Ziobrowski, J. Gabryl, J. Brzeziński, Maławski, St. Krzyżanowski i p. Schenker uchwała walne zgromadzenie większością głosów przekazać wniosek do rozpatrzenia Wydziałowi Towarzystwa.

Na tem walne zgromadzenie zamknięto.

Posiedzenia zwykle (miesięczne) odbywały się w pierwszą środę każdego miesiąca, z wyjątkiem styczniowego, lutowego, marcowego, majowego i listopadowego, które bądź to z powodu świąt lub innych ważnych przyczyn w roku sprawozdawczym odłożono na następne środy wymienionych miesięcy.

Nastąpiła także, jak co roku, przerwa wakacyjna w posiedzeniach w lipcu, sierpniu i wrześniu.

Na posiedzeniach miesięcznych odczytywano i przyjmowano protokóły z posiedzeń poprzednich, sprawozdania z działalności Wydziału od ostatniego posiedzenia, sprawozdania z kursów wieczornych i nauczycielskich, z zakładania „sądów wzorowych“.

Dyskutowano i głosowano nad wnioskami członków, które przyjmowano, odrzucano lub przekazywano Wydziałowi. Urządzano odczyty i pogadanki, dyskutowano nad nimi, przedstawiano rośliny, owoce, szkodniki i t. p.

Po zakończeniu każdorazowego posiedzenia rozlosowywano pomiędzy obecnych członków rośliny doniczkowe, dostarczane ze szklarni zakładu Towarzystwa ogrodniczego „Glinka“.

Na posiedzeniach Towarzystwa (miesięcznych) wygłoszono 24 odczyty i pogadanki w następującym porządku:

Dnia 11 stycznia nastąpił odczyt p. Klusa o agawach, ich pochodzeniu, hodowli i użyciu. Prelegent demonstruje swój odczyt okazami *Agave Scheideckeri* z Zakładu Tow. ogrodn. „Glinka“ i *Agave filifera*, *Giesbrechtii*, *glauca* ze szklarni Ogrodu Botanicznego krakowskiego.

W dyskusyi nad odczytem zabierali głos pp.: Janczewski, Ziobrowski, Pol i Klus.

Dnia 15 lutego z porządku dziennego nastąpił odczyt p. J. Brzezińskiego „O wydzierżawianiu sądów“. Prelegent przeprowadza pogląd, że sposób sprzedaży owoców jeszcze na drzewach, przez wydzierżawienie sądów, wynika z natury samej naszej produkcji owocarskiej i ze stosunków ekonomicznych i społecznych właścicieli drzew. Pomimo swoich ogromnych wad, jest zatem wydzierżawianie sądów w obecnych naszych warunkach produkcji rzeczą nieuniknioną. Jest to zło konieczne, które zniknąć może dopiero ze zmianą samych warunków produkcji.

P. G. Pol przedstawił kilka okazów kwitnących hyacenty, wyhodowanych w doniczkach w mechu. Niektóre są liche, p. Pol objaśnia jednak, że nie jest to następstwem sposobu hodowli, ale wynika z tego, że posadzone były liche cebule; o ile cebule były dobre, to kwitnienie okazywało się być bez zarzutu. Temu sposobowi hodowli przypisuje p. Pol pewne znaczenie, że względu na to, że doniczki pozostają lekkie, co przy używaniu ich do pewnych sposobów dekoracji może być korzystnem. W dyskusyi nad kwestyą poruszoną przez p. Pola zabierają głos pp. Malawski i Brzeziński. Pierwszy podnosi, że widział hodowle prowadzone w ten sposób na większą skalę i z kompletnem powodzeniem.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Dnia 8 marca p. Nawrocki, ogrodnik z Balic przedstawił wspinałe cyklameny w czterech odmianach. Rośliny pięknie rozwinięte i bogato pokryte kwiatami fenomenalnej wprost wielkości o przepysznych barwach. Pan Nawrocki omawiał przytem sposób hodowli, jakiego się trzymał. W dyskusyi zabierali głos pp. Pol i Brzeziński.

P. Brzeziński przedstawił dobrze przechowane, niedojrzałe jeszcze owoce Plebanky z ogrodu p. Emilewicza z Podgórze. Niezwykle opóźnienie dojrzewania wynikło tu z przechowywania owoców w lodowni. P. Pol przedstawił z ogrodu botanicznego kwitnącą roślinę doniczkową *Dalechampsia Roezli* i roślinkę gruntową *Eranthis hyemalis*, kwitnącą u nas zwykle już od lutego.

Dnia 5 kwietnia nastąpiła z porządku dziennego sprawa podniesiona na Walnem Zgromadzeniu, by Wydział Tow. rozpatrzył, o ile Towarzystwo mogłoby przyczynić się do szerzenia nauki ogrodnictwa wśród uczniów szkół średnich.

Referował tę sprawę w imieniu Wydziału Towarzystwa prof. Ziobrowski i proponował rezolucye następujące:

1) Ze względu na to, że wniosek Dra Kubika i uchwała lwowskiej konferencji Tow. nauczycieli szkół wyższych odnoszą się tylko do Lwowa, Tow. ogrodnicze w Krakowie nie ma powodu do zajmowania się tą sprawą.

2) Tow. ogrodnicze w Krakowie przyjmuje z przyjemnością do wiadomości wszelkie usiłowania, które zdążają do wprowadzenia ogrodnictwa do szkoły, jako czynnika wychowawczego, i będzie chętnie w razie potrzeby współdziałać w urzeczywistnieniu tych usiłowań.

Rezolucye proponowane przez Wydział przyjęte zostały bez dyskusyi.

Z porządku dziennego nastąpił odczyt prof. Ziobrowskiego „O fotografiach barwnych“. Prelegent opisał zasady robienia barwnych fotografii wogóle, poczem przeszedł do utrwalenia przez te fotografie roślin i kwiatów. Odczyt ilustrowany był bardzo licznymi fotografiami kwiatów, rzucanymi na ekran za pomocą latarni czarnoksięskiej. Mamy tu fotografie barwne, robione dawnym systemem, zapomocą trzech różnych klisz, i nowym systemem, zapomocą klisz Braci Lumières.

P. G. Pol przedstawił storczyk w kwiecie, *Cymbidium aloifolium* z Ogrodu botanicznego i mówił o rodzaju *Cymbidium* wogóle.

P. Klus zawiadomił zgromadzonych, że premie w kwiatach rozdane zostaną członkom jak zwykle, w ciągu Wielkiego Tygodnia.

Dnia 10 maja p. Brzeziński wygłosił odczyt: „O spółkach owocarskich w naszych stosunkach“. Prelegent omówił sprzedaż owoców przez specjalnie do tego tworzone organizacje społeczne, a przede wszystkim przez spółki producentów, przyczem przeprowadził myśl, że te formy handlu istnieć i rozwijać się mogą tylko wówczas, gdy sama produkcyja owocarska znajduje się na poziomie odpowiednio wysokim. W dyskusyi nad odczytem zabierali głos pp. Schencker i prelegent.

P. Pol przedstawił z Ogrodu Botanicznego: czereśnię pełnokwiatową; *Genista Andreana*, *albida*, *thyrsoides* i *Polygonatum roseum* w kwiecie, mówiąc pokrótce o kulturze i znaczeniu tych roślin dla ogrodnictwa. W dyskusyi na temat tych roślin zabierali głos pp. Klus, Brzeziński, Ziobrowski i Pol.

P. Malawski przedstawił szarotkę syberyjską (*Leontopodium sibiricum*), hodowaną w doniczkach, kwitnącą, z ogrodu prof. Ziobrowskiego z Borku Fałęckiego. Na zimę łodyżki i liście tych roślin zamierają kompletnie, następnie jednak odbijają z trwałych korzonków.

P. Paluch przedstawił niezwykle opóźnione w dojrzewaniu owoce jabłek z odmian: Kronselskie, Cellini, Reneta Baumana i Pepina Linneusza, z ogrodu p. Janiszewskiego z Prądnika. Owoce są czyste, gładkie i bez śladów pomarszczenia. Tak długie trzymanie się owoców, dojrzewających normalnie na jesień lub w zimie, objaśnia p. Paluch tem, że są to okazy wyjątkowe, pozostałe wskutek przebiegania z większych ilości owoców tych odmian.

Dnia 6 czerwca, p. Brzeziński, sekretarz Towarzystwa ogrodniczego odczytał wystosowany do Towarzystwa list p. Dra Stępowskiego w sprawie „dnia kwiatowego“, urządzanego w Krakowie na cel dobroczynny. Autor listu podniósł, że wedle wiadomości z gazet, na uroczystość tę mają być użyte kwiaty sztuczne i w dodatku sprowadzone z Wiednia, zapytuje zatem, czy Towarzystwo ogrodnicze nie zamierza wystąpić w tej sprawie.

Nad kwestyą poruszoną w liście p. Dra Stępowskiego rozwinęła się ożywiona dyskusya, w której zabierali głos: panie Obrąpalska i Carowa, panowie: prof. Ziobrowski, de Préval, Pol i prof. Rozwadowski. Z wyjaśnień pani mecenasowej Carowej i prof. Rozwadowskiego wynika, że przy organizowaniu dnia kwiatowego jednolite kwiaty sztuczne są niezbędne, jako oznaka dla tych, którzy złożyli składkę, nie można bowiem na ten cel użyć kwiatu jakiegoś naturalnego pospolitego, gdyż ten mógłby być sprzedawany publice przez niepowołanych. Tak postępowano w Wiedniu i w innych miastach, gdzie urządzano dzień kwiatowy. Niezbędne kwiaty sztuczne zamówione zostały w Krakowie, a komitet organizujący oprócz sprzedaży kwiatów-odznak sprzedawać też zamierza w wielkich ilościach kwiaty naturalne.

Wobec tych wyjaśnień p. Brzeziński zaproponował, żeby kwestyę uważać za zamkniętą i by ograniczyć się tylko do zaznaczenia w sprawozdaniach do gazet, że dyskusya w tej materii miała miejsce na

posiedzeniu Towarzystwa ogrodniczego z dodatkiem wyjaśnień, jakie udzielili w tej dyskusyi pani Carowa i p. Rozwadowski. Wniosek p. Brzezińskiego przyjęto przez głosowanie.

Z porządku dziennego nastąpił odczyt p. Józefa Gabryła, kierownika zakładu „Glinka“, pod tytułem: „Szkółki jako czynnik rozwoju sadownictwa krajowego“. W treściwem zestawieniu prelegent omówił, jakim warunkom na punkcie produkcji i sprzedaży odpowiadać powinny szkółki drzew owocowych, jeżeli odpowiadać mają swojemu zadaniu, jako czynniki rozwoju racjonalnego sadownictwa.

W dyskusyi nad odczytem zabierali głos pp. Brzeziński, Malawski i sam prelegent.

P. de Préval przedstawił wspaniałą kolekcję bratków, należących do klasy „storczykowych“, jak również odmianę „Królowa wrózek“.

P. Pol przedstawił z objaśnieniami co do pochodzenia i kultury: *Ribes speciosum*, *Hymenocallis calathina* i *Medinilla magnifica*.

Dnia 4 października p. A. Paluch przedstawił z ogrodu na Polu doświadczalnym Studium rolniczego nowe lub mniej znane odmiany gruszek, a mianowicie: *Cardinal George d'Amboise*, *Pierre Tourasse*, *Beurré Baltet Père*, *Fondante Thirriot*, *Marie Louise d'Uccle*, podnosząc zalety i wady tych odmian. Z racji suszy jaka panowała w lecie bieżącego roku, zaznacza p. Paluch, że niektóre odmiany gruszy okazywały się być ogólnie mniej od innych odpornymi na suszę. Do takich, wyraźnie na suszę mniej odpornych, zalicza odmianę Salisbury.

Z powodu tego pokazu rozwinęła się dyskusja na temat, że pożądanem byłoby, aby owoce w sklepach, a szczególnie w sklepie Związku hodowców nasion, sprzedawane były z nazwami. W dyskusyi zabierali głos pp. Byszewski i Malawski.

P. Pol przedstawił następujące nowości z roślin ozdobnych: *Amarantus tricolor Aurora* o pięknych amarantowych, złotych i różowych liściach. *Impatiens Patersoni* o ciemnych listkach i czerwonych kwiatach bardzo licznych. *Portulaca grandiflora* z Parany, niezwykle silna, o amarantowych kwiatach. *Gerbera hybrida Adneti*, której hodowlę w naszych warunkach klimatycznych określa jako trudną. W dyskusyi nad pokazem roślin zabierali głos pp. Malawski, Ziobrowski i Klus.

Dnia 8 listopada p. J. Brzeziński wygłosił odczyt: „O mszycy wełnistej“. Prelegent opisał wygląd, naturę i sposób życia tej mszycy, przedstawił szkody, jakie wyrządza i podał sposoby jej zwalczania, demonstrując swój odczyt okazami opanowanych przez mszycę gałązek jabłoni, dostarczonych przez p. Malawskiego.

W dyskusyi nad odczytem p. Malawski dodaje pewne szczegóły co do miejsc, w jakich specjalnie lubi osiedlać się mszyca na drzewach owocowych — miejscami takimi są mianowicie blizny pozostałe po odciętych gałązkach i gojące się nadłamania. P. Schenker zauważył, że wobec groźnego niebezpieczeństwa, jakie przedstawia owad dla hodowli jabłoni, należałoby przeprowadzić szerszą akcję, w celu zabezpieczenia od niego naszego kraju. Prezes, prof. Janeczowski, mówił, iż istnieje myśl, by wszystkie szkółki, produkujące drzewa na sprzedaż,

poddane były ścisłej kontroli z punktu widzenia chorób roślinnych, mogących być z nich rozwłóczonymi, a mszycy welnistej w pierwszej linii.

P. Nawrocki, ogrodnik z Balic, przedstawił wspaniałe okazy chryzantemów w kwiecie i objaśnił sposób ich hodowli. Po otrzymaniu z sadzonek, były one wysadzone bez doniczek, wprost do ziemi w inspektach. W lecie dopiero wysadzone zostały do doniczek, w których, już bez przesadzania, pozostały aż do zakwitnięcia.

P. Pol przedstawił z Ogrodu Botanicznego dwie rośliny ozdobne, należące do rodziny pokrzywowatych. Są to: *Pilea serpyllifolia* i *P. Spruceana*. Poza tem przedstawił kwitnący chryzantem ze znanej białej odmiany *Mme Carnot*. Wspaniały kwiat, mierzący 26 cm. w przecięciu, ma kształt kulisty, gdyż po wyłamaniu pączków bocznych wytworzyły się nowe, pod samym pakiem głównym i zakwitły same, wypełniając kwiat główny od spodu.

Dnia 6 grudnia p. insp. Pol miał odczyt: „O filodendronach“. Bardzo systematycznie ułożony, pouczający i barwny odczyt demonstrował prelegent licznymi okazami filodendronów z Ogrodu botanicznego krakowskiego. Przedstawił mianowicie: *Monstera deliciosa* (*Philodendron pertusum*), *Philodendron Selloum*, *pinnatifidum*, *sagittifolium*, *speciosum*, *squamiferum*, *giganteum*, *cordifolium*, *melanochrysium*. W braku kwiatostanów filodendronu objaśnił prelegent budowę kwiatostanu roślin obrazkowatych wogóle na kwiatostanach *Anthurium*.

Pan K. Brzeziński, dyrektor krajowego Zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, przedstawił dobór odmian owoców, przeważnie nowych lub mało znanych. Gruszki: Natoire Lepin, Comtesse de Paris, de Montvernion, Dr Joubert, Prof. Grosdemange, Joanna d'Arc, Bera Sterckmana, Bergamota Hertricha. Jabłka: Reneta Simirenki (Zielonka Wood'a), Tyrolka besarabska, Dniestrec (Niestrec), Ontario, Noskera Spy, Calville du bois, Kalwila biała, Rozmarynka biała tyrolska, Belle de Pontoise, Zorza.

Pokaz p. K. Brzezińskiego wywołał ożywioną dyskusję na punkcie „Zorzy“, która będąc doskonałą na wschodzie, okazuje się jednak być nie bez wad poważniejszych pod Krakowem, gdzie jest zdawna już dość rozpowszechnioną. W dyskusyi brali udział: pani H. Brzezińska, pp. Malawski, K. Brzeziński, Tacikowski, Schenker i J. Brzeziński.

Pan prof. Ziobrowski przedstawił rośliny kwitnące: *Cineraria radiata* Stella, *Chrysanthemum maximum* Boule de neige, *Iris alata* i okryte owocami *Solanum capsicastrum* z odmiany „Fra Diavolo“. W dyskusyi na temat tych roślin zabierali głos pp. G. Pol i prof. Ziobrowski.

Posiedzenia Wydziału. Wydział odbył 10 posiedzeń. Na posiedzeniach zajmował się załatwianiem bieżących spraw administracyjnych, układaniem i rozpatrywaniem projektów, które miały być przedstawione następnie na zebraniach ogólnych, załatwianiem spraw i wniosków, podlegających wedle statutu jego wyłącznej kompetencji, układaniem porządku dziennego i staraniem się o odczyty i pogadanki na miesięczne posiedzenia Towarzystwa. — Ze spraw przeprowadzonych przez Wydział ważniejszymi były:

Zakupno i rozdzielenie premii w drzewkach owocowych i roślinach pokojowych. Wydawanie miesięcznika „Ogrodnictwo“ i staranie się o zabezpieczenie materialnej strony pisma.

Urządzenie kursów teoretycznych zimowych ogrodnictwa, praktycznych całorocznych kursów ogrodnictwa, zakładanie sadów wzorowych, akcja w sprawie hodowli nasion w kraju. — W sprawie kursów przeprowadzał Wydział korespondencye z władzami i składał rachunki ze subwencji, mianował kierowników i nauczycieli, zaopatrywał kursa w potrzebny materiał naukowy.

Niezależnie od posiedzeń w komplecie, urzędowali w lokalu Towarzystwa we wtorki i piątki od 6—8 wieczorem skarbnik i sekretarz Towarzystwa.

Codziennie od godziny 6—8 wieczorem urzędowała w lokalu stała sekretarka Towarzystwa.

Członkowie Towarzystwa otrzymali premie, mianowicie zamiejscowi i niektórzy miejscowi — drzewka owocowe, miejscowi kwiaty w doniczkach.

Sprawozdanie z kursów wieczornych przy Towarzystwie ogrodniczem.

Wieczorne kursa ogrodnicze w roku sprawozdawczym rozpoczęły się w piątek dnia 3 listopada 1911 roku, skończą się zaś w drugiej połowie marca 1912 roku.

Wykłady na tych kursach odbywają się w lokalu Towarzystwa Ogrodniczego (ul. Gołębia L. 18), od godziny 4-tej lub 5-ej do 8 ej wieczorem, codziennie, z wyjątkiem niedziel, dni i feryj świątecznych.

Wykładają panowie: Inspektor docent J. Brzeziński, J. Gabryl, Ign. Klus, insp. G. Pol, dyr. Szarek, Dr Wł. Vorbrodt, St. Waśniewski.

Przedmioty wykładane są następujące:

Pomologia. Nauka o pochodzeniu, wzroście i najważniejszych odmianach drzew i krzewów owocowych. 1 godzina tygodniowo; wyklada Inspektor docent J. Brzeziński.

Sadownictwo. Hodowla i cięcie drzew i krzewów owocowych, 3 godziny tygodniowo; wyklada Inspektor docent J. Brzeziński.

Szkółki drzew i krzewów owocowych. 1 godzina tygodniowo; wyklada J. Gabryl, kierownik zakładu „Glinka“.

Warzywnictwo. Hodowle warzyw w inspekcji i na gruncie, z krótkim kursem dodatkowym hodowli nasion warzywnych, 2 godz. tygodniowo; wyklada dyr. Szarek.

Teoria zakładania parków. 1 godzina tygodniowo; wyklada Ign. Klus, instruktor prakt. kursów ogrod.

Hodowla roślin ozdobnych, szklarniowych i gruntowych. 4 godziny tygodniowo; wyklada I. Klus.

Kwietniki, ich skład i rysowanie. 2 godziny tygodniowo; wyklada Insp. G. Pol.

Zasady miernictwa ogrodniczego. Kurs 16-godzinny (w kwietniu); wyklada Insp. G. Pol.

Dendrologia. Opis i rozmnażanie drzew i krzewów ozdobnych (12-to godzinny kurs w terminie później oznaczyć się mającym); wyklada I. Klus.

Zasady chemii. 3 godziny tygodniowo (około 20 godzin); wyklada Dr Wł. Vorbrodt.

Gleba i nawozy. 3 godziny tygodniowo (po ukończeniu kursu chemii); wyklada Dr Wł. Vorbrodt.

Botanika. 3 godziny tygodniowo; wyklada p. Stan. Waśniewski.

Ćwiczenia botaniczne z mikroskopem. 2 godziny tygodniowo; prowadzi p. Stan. Waśniewski.

Pszczelnictwo. 2 godziny tygodniowo; wyklada Dyr. Szarek.

Sluchacze mają swobodę wyboru jednego lub kilku z danych przedmiotów. Ci jednak, którzy chcą poddać się egzaminowi i na jego podstawie uzyskać świadectwo, muszą zastosować się do przepisów obowiązujących (patrz „Egzamina“).

Za prawo uczęszczania na wykłady teoretyczne i demonstracje wnosi się 1 K. wpisowego.

Na kursa wieczorne zapisało się 60 sluchaczy, z czego przypada na:

Ogrodników i praktykantów ogrodniczych . . . 7

Sluchaczy Uniwersytetu 4

Kobiet (wraz ze sluchaczkami Uniw.) . . . 40

Osób różnych zawodów (w tem 3 zakonników) 11

Razem 62

Na ćwiczenia botaniczne uczęszcza 17 osób.

Egzamina.

Egzamina odbywają się w dwóch terminach: po ukończeniu kursu teoretycznego i przed rozpoczęciem nowego. Do egzaminu przystępować mogą osoby, które w ciągu roku lub dłużej sluchały wykładów, brały udział w związanych z nimi ćwiczeniach i demonstracjach, a także odbyły przynajmniej roczną praktykę. — Osoby, które nie odbywały praktyki w zakładzie Towarzystwa Ogrodniczego krakowskiego, ale przedstawiają świadectwa z praktyki, odbywanej gdziein-dziej, mogą być dopuszczone do egzaminu — o ile świadectwa ich uznane będą za wystarczające przez dyrekcję kursów.

Egzamin z ogrodnictwa teoretyczny (po ukończeniu kursu teoret. 1910/11 złożyło z dobrym postępem osób 15.

Ilość kandydatów i kandydatek do egzaminu w roku bieżącym nie wiadoma jeszcze.

Sprawozdanie z praktycznych kursów Ogrodnictwa.

W roku 1911 zapisało się na pierwsze półrocze od 1 stycznia do 30 czerwca 13 pań i 1 mężczyzna; na drugie od 1 lipca do 31 gru-

dnia 17 pań i 4 mężczyzn włącznie z osobami przybyłymi dopiero w listopadzie.

Zajęcia na tych kursach były następujące:

a) W dziale sadownictwa: Ćwiczenia w szczepieniu; cięcie drzewek owocowych w szkółkach; wycinanie czopków; czyszczenie drzew wysokopiennych, karłowatych i krzewów owocowych; obcinanie i przywiązywanie moreli i brzoskwiń; wysiewanie stratyfikowanego nasienia dziczek; pakowanie dziczek; cięcie drzew formowanych, a później uszczykiwanie u tychże rocznych pędów; sadzenie dziczek w szkółce; wywiązywanie formowanych winorośli; sadzenie drzewek w sadzie na Sudole; ćwiczenia w poznawaniu odmian owoców, sprzętanie tychże i układanie w owocarni; kopanie drzewek w szkółce i pakowanie tychże do wysyłki.

b) W dziale warzywnictwa: Robienie mat; zakładanie inspektów, wysiewanie rozsąd, a następnie obsadzanie nimi bądź to inspektów lub zagonów na gruncie; wysiewanie nasienia jarzyn wprost do gruntu; robienie kopców na szparagarni, później wycinanie i sortowanie, a po skończonym okresie wycinania zasilenie tychże nawozami sztucznymi i naturalnym; przycinanie i przywiązywanie pomidorów; obrabianie jarzyn w gruncie; wybieranie i zachowywanie tychże na zimę (różne sposoby przechowywania demonstrowane na wycieczce do Krzeszowic); dobieranie typowych okazów na nasieniki; zakładanie pieczarek.

c) W dziale ogrodnictwa ozdobowego: Czyszczenie, przesadzanie i wywiązywanie roślin wazonowych; wysiewanie drobnych nasion do misek i na cegielki torfowe; wysiewanie zarodników paproci; pielęgnowanie tychże siewów; pikowanie zeszłych roślinek; sadzonkowanie różnych rodzajów roślin; pielęgnowanie sadzonek, a po zakorzenieniu sadzenie pojedynczo do małych wazoników; wysiewanie roślin latowych na inspekt lub wprost do gruntu; sadzenie roślin cebulkowych lub kłębiowych do gruntu, a w miarę wyrastania przywiązywanie do palików; przesadzanie roślin trwałych, wazonowych; wnoszenie we właściwym czasie i ustawianie na dworze; pielęgnowanie tychże w czasie lata; pędzenie cebulek kwiatowych w szklarni i w inspekcji; hodowanie ananasów małych i pędzenie do owocu; robienie sadzonek z róż we właściwym czasie; przechowanie tychże przez zimę, a następnie wysadzanie do gruntu; obcinanie róż przed przykryciem ich na zimę sposobami odpowiednimi naturze danych odmian; sadzenie cebulek kwiatowych do wazoników; zachowywanie ich aż do czasu pędzenia; zbieranie i czyszczenie nasion; kopanie i regulowanie ziemi etc.

Prace i ćwiczenia odbywały się w Zakładzie Towarzystwa Ogrodniczego „Glinka“ na Prądniku, w ogrodzie doświadczalnym Studium Rolniczego i w ogrodach zakładu imienia Helclów lub schroniska Lubomirskich. W ciągu roku odbyto wycieczek 27, z tych do ogrodu botanicznego 5, do ogrodu miejskiego 5, do ogrodu i szkółek Freegego 4, do Krzeszowic 3, do zakładu hodowli róż p. Prewała 2, do ogrodu na

Woli Justowskiej 1, na Sudół 2, do ogrodu przy Studium Rolniczem 1, po plantach miejskich 2, do ogrodu przy Zakładzie imienia Helclów 2 i do ogrodu przy Schronisku Lubomirskich 1.

Ignacy Klus,

instruktor praktycznych kursów Ogrodnictwa.

Sprawozdanie z zakładania sadów wzorowych u włościan.

W roku 1911 na wiosnę założono 3 sady wzorowe, mianowicie:

1. W Trojanowicach u Siwka Jakóba.
2. W Dojazdowie u Pieniązka Jakóba.
3. W Pleszowie u Gajocha Kazimierza.

Jesienią tego samego roku założono jeszcze 6 sadów, mianowicie:

1. W Jawiszowicach u Jana Pastuszki.
2. W Sulechowie u Piotra Brosia.
3. W Brzeźnicy u Józefa Hyli.
4. W Zastawie u Jana Wróbla.
5. W Zwierzyńcu u Katarzyny Załęgi.
6. W Słotwinie u Filipkiewicza.

I w tym roku, jak za lat poprzednich, zwracano uwagę, aby sadków włościańskich nie rozsypywać na wielkich przestrzeniach, a zakładać je grupami, iżby dozór nad nimi przy pokaźnie zwiększonej liczbie nie stał się niemożliwy.

Nad założonymi sadami utrzymywano stały dozór, udzielano wskazówek właścicielom sadów wzorowych jak mają oni je prowadzić i wytyczano miejsca pod sady mające się założyć na wiosnę przyszłego roku.

Pośrednictwo w pracy.

Do biura Towarzystwa zgłosiło się w roku sprawozdawczym 11 pracodawców, potrzebujących fachowych ludzi do prowadzenia ogrodów i 15 ogrodników poszukujących posad. Towarzystwo zawiadomiło tak jednych, jak drugich o zaofiarowanych posadach i warunkach umowy, o ile były podane przez strony interesowane do wiadomości Towarzystwa. O skuteczności udzielanych informacji w dziesięciu tylko wypadkach zawiadomiono Tow. Ogrodnicze.

Kurs ogrodnictwa dla nauczycieli ludowych.

Kurs ogrodnictwa dla nauczycieli ludowych, organizowany co rok przez Towarzystwo Ogrodnicze, odbył się w roku sprawozdawczym (1911) na Prądniku Czerwonym pod Krakowem w ogrodzie doświadczalnym Studium roln. krak. Uniwersytetu i w Zakładzie ogrodniczym Towarzystwa Ogrodniczego „Glinka“.

Kursem kierował p. J. Brzeziński, inspektor ogrodu doświadczalnego, docent Uniw. krak.; wykłady prowadził p. J. Brzeziński i Tacikowski; przy zajęciach praktycznych pomocnym był p. J. Tacikowski i p. Paluch.

Kurs odbywał się, jak corocznie, w 2 porach: na wiosnę i latem. W kursie brało udział 13 nauczycieli, mianowicie panowie:

1. Cieszanowski Jerzy z Radziszowa.
2. Trznadel Antoni z Pietrzykowic, p. Żywiec.
3. Bańdur Franciszek z Luszowca, p. Chrzanów.
4. Szumski Jerzy z Pawłosiowa, p. Jarosław.
5. Toepper Alfred z Bielán ad Kęty.
6. Przepiórski Jan z Ostrowa Król., Gawłów.
7. Lityński Stefan z Dojazdowa.
8. Mazur Józef z Bibic, p. Boleń.
9. Skowron Mieczysław z Witanowic, p. Klecza.
10. Dobosz Jan ze Zręczyc, p. Wieliczka.
11. Mierzwiński K. z Brzeska — Maszkowice, p. Biadoliny.
12. Trendota Jan z Prądnika Białego.
13. Terlikowski.

Kurs wiosenny (od 30 marca do 12 kwietnia) podzielony był na 2 części: teoretyczną i praktyczną. Teoretyczne wykłady odbywały się w godzinach przedpołudniowych, a służyły tylko jako uzupełnienie głównej części kursu, t. j. praktycznej. Wykładane przedmioty były następujące:

Sadownictwo i pomologia.

Warzywnictwo w inspekcji i gruncie.

Dwa pierwsze przedmioty, to jest sadownictwo i pomologię wykladał inspektor J. Brzeziński.

Warzywnictwo wykładał p. J. Tacikowski.

Czas popołudniowy poświęcono pracom praktycznym (od godz. 2 do 6).

Uczestnicy kursu przerobili własnoręcznie wszelkie prace w ogrodzie: zakładali inspekta, siali, pikowali w takowych, robili regulówkę, wykonywali wszelkie prace w szkółkach, czyścili i cięli drzewa.

W czasie kursu części letniej, poświęcono pierwszy dzień, jak corocznie, oglądaniu rezultatu prac wykonanych wiosną: kursieści przerobili także prace letnie w ogrodzie.

W następnych dniach wykonano wycieczki:

1. Do Zakładu „Glinka“ w Prądniku Czerwonym.
2. Do ogrodu botanicznego w Krakowie.
3. Do prywatnego ogrodu prof. Janczewskiego w Krakowie.
4. Do Zakładu „Pomony“ w Prądniku Czerwonym.
5. Zwiedzono plantacje warzywne w Czarnej Wsi i w Łobzowie.
6. Zwiedzono w Sudole sad, plantacje szparagów i truskawek. (własność p. insp. Brzezińskiego).
7. Zwiedzono Ogród dyr. Szarka w Dąbiu.
8. Zwiedzono Zakłady ogrodnicze Freege w Krakowie, Rakowice.

Uczestnicy kursu otrzymali pudełka z narzędziami ogrodniczymi t. j. pilką, nożem ogrodniczym, sekatorem itd., oraz książki J. Brzezińskiego „Hodowla drzew i krzewów owocowych“ i „Hodowla warzyw“. Przedmioty te, jak corocznie, stały się własnością kursistów. Rezultat kursu był bardzo dobrym. Wszystkim uczestnikom kursu wydano świadectwa frekwencyjne.

Zakład sadowniczy „Glinka“ w Prądniku czerwonym.

W roku sprawozdawczym posadził zakład 56.000 podkładek pod drzewa pienne. Wzrost drzewek w szkółkach mimo posuchy tegorocznej na ogół bardzo dobry.

W roku bieżącym sprzedał Zakład drzew i krzewów owocowych za kor. 15.028'88, zatem za kwotę o kor. 5945'77 wyższą od kwoty uzyskanej w roku 1910.

Zapotrzebowanie na drzewka owocowe zwiększa się z każdym rokiem i to tak dalece, że zwiększona produkcja nie bardzo zaspokoić może wszystkich zamawiających.

Głównym odbiorcą drzewek Zakładu jest Galicya zarówno wschodnia jak i zachodnia, następnie Śląsk austriacki.

Z odbiorców galicyjskich najwięcej zakupiło drzew Tow. ogrodnicze w Łańcucie, ze śląskich Spółka pastwiskowa w Śmilawicach.

Zamówień uskutecznilo w roku bieżącym 361.

Do Zakładu w roku 1911 wpłynęło 1121 korespondencji, w roku 1910 tylko 516.

Do sprzedaży wiosennej w roku 1912 pozostało z roku 1911 około 15.000 drzew.

Z powodu silnego pojawienia się w Zakładzie Mączniaka amerykańskiego (*Sphaeratheca mors uvae*) wycofał Zakład na jesień zupełnie agrest ze sprzedaży.

Dziki jabłoni udały się z powodu posuchy nieszczególnie.

Roboty szkółkowe prowadzone były tak samo jak w roku ubiegłym, przez dwóch pomocników i czterech praktykantów.

W pracach szkółkowych brały udział praktykantki i praktykanci z kursów praktycznych Towarzystwa ogrodniczego.

W roku bieżącym zbadał bardzo szczegółowo Zakład JWPan Fedorowicz, delegat c. k. Namiestnictwa.

SPIS CZŁONKÓW

Towarzystwa Ogrodniczego w Krakowie w roku 1911.

Wydział Towarzystwa:

Prof. Dr Edward Janczewski, prezes.
Zofia hr. Tarnowska, wiceprezesowa.
Inspektor Józef Brzeziński, sekretarz.
Zygfryd Schenker, skarbnik.
Inspektor Gustaw Pol, bibliotekarz.

Bojarski Piotr, gospodarz lokalu Tow.
X. kanonik Juliusz Drohojowski.
Dr. Adam Krzyżanowski.
Baron Edward Lipowski.
Prof. S. Ziobrowski.

Komisya rewizyjna:

Jan Emilewicz.

Adolf Graca.

Zastępcy komisji rewizyjnej:

Kapit. Kukla.

Prof. sem. m. Rozwadowski Henryk.

Zakład sadowniczy Towarzystwa:

Kuratorya: Ze strony c. k. Ministerstwa rolnictwa: delegat c. k. Namiestnictwa Dr Fedorowicz, prezes kuratorji; zastępca: starszy komisarz Wykowski. Ze strony Wydziału krajowego: Dr Fr. Paszkowski, Fr. Vetulani. Ze strony c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie: Dr Jan Hupka, Dr Adam Krzyżanowski.

Zarząd: Inspektor zakładu z ramienia Towarzystwa ogrodniczego: Józef Brzeziński. Kierownik: Józef Gabryl.

Członkowie Towarzystwa:

Członkowie założyciele:

Potocka hr. Adamowa, Krzeszowice †
Janczewski Edward, Radea Dworu, Prof.
Dr Kraków, ul. Wolska 16.
Straszewski Maurycy, Prof. Dr, Kraków.

Członkowie honorowi:

Potocka hr. Adamowa, Krzeszowice †
Baltet Karol, Troyes, Francya. †
Jankowski Edmund, Warszawa, ul. Mazowiecka 11.
Hoser Wincenty sen, Warszawa, Aleje Jerozolimskie 53. †
Konczewski Józef, Ostrówki, p. Kowel na Wołyniu.

Członkowie zwyczajni:

- Barański Jan, inż., Prądnik Czerwony.
Białobok Jan, ogrodnik krajowej średniej szkoły rolniczej, Czernichów.
Błażowska Józefa, baronowa, Ryczów.
† Boguszowa Adamowa, Kraków, ul. Gołębia 6.
Bojarski Piotr, Kraków ul. Swoboda 4.
Brunicki bar. Julian, Podhorce, p. Stryj.
Brzeziński Józef, insp. pol. dośw. uniw., doc. uniw., Prądnik Czerwony.
Brzeziński Kazimierz, dyr. kraj. Zakł. sad., Zaleszczyki.
Buszczyńska Jadwiga, Górka narodowa, p. Prądnik Czerwony.
Byszewski, Kraków, ul. św. Krzyża.
Bzowski Kazimierz, Żerosławice p. Łapanów.
Carowa Leopoldowa, Kraków, ul. Szecepańska 11, II. p.
Chamiec Leonia, Zosin, p. Bereźnica, Wołyń.
Chrzański Teodor, Warszawa, ul. Krucza 31.
Cieńska Marya, Uwisła, p. Chorostków, via Tarnopol.
Cybulska Julia, prof., Kraków, ul. Basztowa 5.
Czaputowicz Aleksander, Krowodrza 78.
Czerwiński Kazimierz, Lwów, ul. Szeptyckich 68 (Techn. biuro ogrod.).
Dobrzańska Róża, Kraków, ul. Loretańska 8.
Dobrzyński Józef, wł. dóbr, Kraków, ul. Sławkowska 12.
Drohojowska hr. Stefania, Tułkowice, p. Tamanowice, koło Mościsk.
Drohojowski Juliusz, X. kanonik, Kraków, ul. Kolettek 12.
Ekielski Józef, Dr., Lwów, Wydział kraj.
Emilewicz Jan, Podgórze, ul. Kalwaryjska 30.
Fetter Karol, emerytow. starosta, Czarna Wieś 59.
Fink Adam, Komorniki, p. Dąbie, koło Dobczyc.
Fischer, Dyr. tramw. miejsk., Kraków.
Fischerowa Michalina, Bronowice Wielkie, p. Łobzów.
Franczak Jan, Miłowanie p. Strychańce.
Fraenkłowa Henrykowa, Kraków, ul. Dunajewskiego 6.
Freege Emil, Kraków, Sukiennice.
Głazewski Adam Dr., Chmielowa p. Łatacz.
Głodziński Antoni X, c. k. Rada szkolna we Lwowie.
Gniewoszowa Aniela, Konty p. Ożydów.
Gniewosz Feliks, Jasionów koło Złoczowa.
Götz-Okociński Jan, baron, Okocim.
Gołba X. Franciszek, Kraków, Plac Dominikański 3.
Goliński Stanisław, Dr, Kraków, ul. Piarska.
Góral Jan, Sieniawa.
Graca Adolf, Kraków, Magistrat.
Greyber Aleksander, Pękowice, p. Zielonki.
Gulkowski Jan, Kraków, ul. Starowiślna.
Hallerowa Lucyna, Polanka, p. Skawina.
Hercokowa Marya, Kraków, ul. Retoryka 13.
Heydel bar. Melania, Bereniany p. Jazłowiec.
Hicner Aleksander, Dr., Jasło.
Hojkowski Józef, Kobierzyn.
Horodyska Aniela, Tusteńskie, p. Probużna.
Hupka Jan, Dr., Niwiska, p. Kolbuszowa.
Jaworski Zygmunt Dr., Kossowa, p. Brzeźnica.
Jentys, Prof. Dr., Kraków, Łobzowska 24.
Jodłowska Anna, Krowodrza 181, poczta, Kraków.
Kawecki Stanisław, Husiatyn.
Klasztor OO. Kapucynów, Kraków, ulica Loretańska.
Klus Ignacy, Prądnik Czerwony.
Knausowa Anna, Piaski ad Grzegórzki.
Koło Towarzystwa Szkoły Ludowej, Kołomyja.
Konopczyńska Ludwika, Warszawa, ulica Moniuszki 7.
Konwent OO. Misyonarzy, Kraków, Stradom.
Kossakowa Wojciechowa, Kraków, Plac Kossaka.
Kowalska Aniela, Kraków, Plac Maryacki 8.
Krobiecki Henryk Dr., Mikołaj, p. Wadowice.
Kruszewska Anna, Chorobów, p. Sokal.
Krzanowska Józefa, Bochnia, ul. Oracka.
Krzeczunowicz Włodzimierz Dr., Janowice koło Zakliczyna.
Krzemieniewski Seweryn Dr Prof., Dublany.
Krzyżanowski Adam Dr, doc. uniw., Kraków, ul. Łobzowska 14.

- Krzyżanowski Stanisław, Kraków, ul. Piarska 5.
 Kubik Dr W., doc. ogrod., Lwów, ulica św. Marka 5.
 Kukla Adolf, Prądnik Biały.
 Kwiatkowska Nazara, Kraków, ul. Zwierzyniecka 19.
 Landsberg Malwina, gub. wileńska.
 Leo Juliuszowa, Prezydentowa, Kraków.
 Lichański Władysław, instr. ogr., Lwów.
 Lipowska baronowa Iza, Hucisko, p. Gdów.
 Lipowska bar. Konstancya, Nowy Sącz, ul. Matejki.
 Lipowski bar. Edward, Hucisko, p. Gdów.
 Lubomirska ks. Adamowa Marya, Miżyniec.
 Łazarski J., Prof. Dr., Kraków, ul. Dietlowska 97.
 Łepkowski W. Dr. prof. uniw., Bronowice Wielkie, p. Łobzów.
 Łukasik Ignacy, Limanowa.
 Mackiewiczówna Helena, Czarnonsy gub. mohil.
 Madeyska M. Janowa, Parchacz, p. Krystynopol.
 Makowiecki, produkcyja nasion i Zakł. ogr. Michałowska, p. Szatawa Podolska, Ros.
 Małowski Władysław, Dębni, Rybacka 13.
 Malecki B. lesław, insp. ogrod. miejskiego, Kraków.
 Małacka Albina, Nowy Sącz.
 Marcoin Tad., Kraków, ul. Studencka 7.
 † Matecki Adam, Kołomyja.
 Maryewska Zofia, Podgórze.
 Merunowicz Józefa, Kraków, ulica Sobieskiego 1.
 Michalska Karolina, Kraków, Szewska.
 Mieroszowska hr. Elżbieta, Bobrek, poczta Oświęcim.
 Miziewiczowa Marya, żona dyrekcya Kasy Oszczędności, Podgórze.
 Morozewicz Józef, Dr., prof. uniw., Kraków, Wolska 9.
 Namysłowski Dr., Kraków.
 Nawrocki Brunon, Balice.
 Niedzielski Larysz Stanisław, Śledziejowice, p. Wieliczka.
 Niemec Wojciech, prof. gimn. Kraków, ul. Garncarska 8.
 Niewiarowski Witold, Kraków, ul. Staro-Wiśna 12.
 Nizińska Janina, Kraków, ulica Lubomirskich 37.
 Niezabitowski Waleryan, c. k. kontrolor, Tarnobrzeg.
 Ogińska księżna, Bobrek, p. Oświęcim.
 Olszewski Karol, Prof. Dr., Kraków, gmach chemii Uniw. Jag.
 Ostaszewska Aniela, Klimkówka, p. Rymanów.
 Paderewski Ign., Riond-Bosson p. Morges, Szwajcarya.
 Padlewski Stanisław, Gaj, p. Mogilany.
 Pańczakiewicz Jan, Kolbuszowa.
 Pareńska Eliza, prof., Kraków, ul. Wielepole 4.
 Paszkowski Franciszek, Dr., Dyrektor, Kraków, ul. Basztowa 8.
 Parvi Paulina, Kraków, Czysa 13.
 Piechnikowa Stella, Kraków, św. Filipa 5.
 Piotrowska M., Kraków, ul. Smoleńska 3.
 Plater-Zyberk hr., Moszków koło Sokala.
 Podczaski Jan, pełnomocnik ordynacyi, Sieniawa.
 Pol Gustaw, insp., Kraków, Ogród botan.
 Pomona, Zakład ogrodn., Prądnik Czerwony.
 Popielówna Zofia, Ruszcza p. Pleszów.
 Potocka hr. Antonina, Olsza p. Kraków.
 Potocka hr. Krystyna, Exc., Krzeszowice.
 Przybylski Wilhelm, emer. prof. szkoły realn., Kraków, ul. Czysa 21.
 Raczyński Dr Aleksander, Zawaków.
 Rada powiatowa Limanowska, Limanowa.
 Ramzowa Ewelina, Kraków, Krowodrza.
 Rayska Teodora.
 Rausz Ewelina, Krowodrza.
 Romanowski Stanisław, Kraków, ul. Basztowa 8.
 Rostafiński Józef, Prof. Dr., Kraków, ulica Garncarska.
 Rozdolski Maciej, Lwów ul. Szeptyckich 74.
 Rozwadowski Henryk, Prof. sem. męs., Kraków, Szpitalna 34.
 Rzącowa Marya Tadeuszowa, Kraków, plac Kossaka.
 Szenker Zygfryd, Podgórze, ul. Kraszewskiego 12.
 Schronisko ks. Lubomirskich, Kraków.
 Sławiński Przecław, Klecza górna, poczta Wadowice.
 Staszecki Karol, Gorzyce p. Żmigród.
 Struk Elias w Bilezu Złotym.
 Sulimirski Wit, Borysław.
 Suska, Kraków, plac Dominikański 7.
 Szawłowski Stanisław, Stanisławów, ulica Bilińskiego.
 Szołajska Włodzimiera, Kraków, ul. Szczepańska 11.

Tałasiewicz Zygmunt, Dr, naczelnik są-
dowy, Strzyżów nad Wisłokiem.
Tesarz Jan, naczelnik stacyi, Tarnobrzeg.
Towarz. pszczelniczo-ogrodnicze nauczy-
cieli, Łańcut.
Towarzystwo Ogródnicze w Łańcutie.
Towarzystwo rolnicze krakowskie, Kra-
ków, plac Szczepański.
Tow. rolnicze okręg. sądeckie, Nowy Sącz.
Ujejska Stefania, Zacisze p. Husiatyn.
Vorbrott Dr, Wład., Kraków, Studium roln.
Wachholz Dr., prof. uniw., Nowa Wieś-
Kraków, willa III.
Wańsiewski Stanisław, Kraków, ul. Lenar-
towicza 2.
Wiszniewska Lucyna, Kraków, ulica Flo-
ryańska 15.

Witkowska Antoniowa, profesorowa, Kra-
włodkowa, Dąbrowica, p. Chrostowa,
koło Bochni.
Wroński Michał, X. proboszcz, Więcla-
wice, p. Michałowice (Królestwo Pol.).
Wysocka Zofia, Polanka Wielka.
Zając, Zaleszczyki, kraj. Zakład sadow-
niczy.
Zawadzki Tadeusz, Świack p. Sopoćkinie,
gub. Suwalska.
Zduniowa Róża, Raba Wyżna, p. Cha-
bówka.
Ziobrowski S., Prof., Borek Fałęcki, p.
Podgórze.
Związek Kursów naucz., Kraków, ul. Ba-
torego 8.

Członkowie nadzwyczajni:

Agiejew, Sudoł, p. Batowice.
Bandoła Józef, kier. szkoły, Ryczów.
Baran Wojciech, Sanka, p. Krzeszowice.
Baranowska Janina, Kraków, ulica Gar-
barska 8.
Bergandy A., Żelice, powiat węgrowiecki,
W. Ks. Poznański.
Bernadzikiewicz Teodor, em. dyr. szkoły
wyzd., Podgórze.
Bieliński Romuald, Kraków.
Bieleńska Marya, Kraków, ul. Studencka 11.
Błażewicz Kazimierz, sł. rol., Kraków.
Bogdańska Anna, Przemyśl.
Bogdanikówna Zofia, Kraków.
Brat Kassyan, Kapucyn, Sędziszów.
Brezownik Silvio, Kraków.
Brzozowski Stanisław, prakt. ogr. Glinka,
Prądnik Czerwony.
Bujwidówna Jadwiga, Kraków, ul. Lubicz.
Budny Jan, X. proboszcz, Górne Między-
rzecze, Śląsk austriacki.
Bujas Jan, nauczyciel, Raba wyżna.
Celnikówna Karolina, Kraków, ul. Zybli-
kiewicza.
Ciundziewicka Felicja, Prądnik Czerwony.
Chmielewski Wład., kier. 2-klas. szkoły.
Posada nowowiejska, p. Nowe Miasto.
Chorosze Zofia, Kraków.
Chróścicki Tadeusz, Zaleszczyki.
Ciszewska Marya, Kraków, ulica Staro-
wiślna 23.
Czajka Jan, Wadów, p. Pleszów.
Czernoń Karol, nauczyciel, Dębno koło
Brzeska.
Dobek Adela, Kraków.
Dobrowolska Ada, Kraków, ul. św. Jana 20.

Floryńczyk, prakt. ogr., Prądn. Cz., Glinka.
Furdzik Jan, kierownik szkoły, Jaworzno
Jaworzno, p. Stara huta.
Frydrychs Kazimierz, słuch. agr., Bogu-
szyce p. Rawor, Król. Polskie.
Gabryl Józef, kier. „Glinki“, Prądnik Czer-
wony.
Gauze Aleksander, Kraków, Ogród miejski.
Gołębiowski Karol, Germakówka.
Grabowska Wanda, Kraków, ulica Staro-
wiślna 3.
Gwóźdź, Polska Lutynia, Śląsk austr.
Hanusiak W., Barwałd górny, p. Kalwarya.
Jarnuszkiewiczówna Bronisława, Kraków,
ul. Straszewskiego 5.
Jureczyńska J., Kraków.
Kaczak Jan z Kaczaków, p. Chmielów.
Karczewska Helena, Prądnik Czerwony.
Koczur Jan, nauczyciel, Poręba Żegota,
p. Alwernia.
Krasowska Wanda, Kraków, Pędzichów 19.
Krzysztoforska Helena, naucz., Kęty.
Kurlito Jan, Poręba Wielka, p. Niedź-
wiedź.
Kurlit Józef, Moszków koło Sokala.
Litwinowiczówna Wanda, Kraków, ulica
Wolska 28.
Łabno Jan, naucz. Wiśniowa nad Wisło-
kiem.
Łaszczyńska Janina, Prądnik Czerwony.
Łobaczewska Marya, Kraków.
Łopattówna Janina, Kraków, ul. Gra-
niczna 15.
Malińska Stanisława, Kraków.
Maniecki Józef, Pleszów, p. Podgórze.
Michalski Witold, Prądnik Czerwony.

- Miętka Wojciech, kier. szkoły, Prądnik Czerwony.
- Mikucki Władysław, naucz., Grzymałów, ulica Łagiewnicka 12.
- Mitera Adolf, nauczyciel, Podgórze.
- Niemyska Sewer., Kraków, Batorego 26.
- Neusserówna Aniela, naucz., Krzeszowice.
- Noworyta Antoni, starszy, Źródła p. Alwernia.
- Ostrowski Stanisław, Prądnik Czerwony.
- Paluch Aleksander, Prądnik Czerwony, pole doświadczalne uniwersytetu.
- Pokrzywnicka Teresa, Kraków, ulica Karmelicka 62.
- Popławska Wanda, Kraków, ulica Smoleńska 16.
- Próchnikowa Halina, Kraków, Zgoda 3.
- Prusek Wincenty, kier. szkoły w Płaszowie.
- Przybyś Franciszek, nadkontrolor c. k. kolei państw., Kołomyja, Bagensberg.
- Radwanek Karol, Krowodrza 80.
- Radziejowska Wanda, Kraków, ulica Krowderska 29.
- Rausz Marya, Kraków, Pędzichów 23.
- Rozwadowski Franciszek, Kraków, ulica Łobzowska 24.
- Rudnicki Stanisław, Kraków, Kopernika 17.
- Ruszczewska Celina, Prądnik Czerwony.
- Ruszczycówna Ludwika, Kraków.
- Rzędowska Róża, Kielce, ul. Zamkowa 2.
- Sękiewicz Zbigniew, Szymbark.
- Silnicka Stefania, Kraków, ulica Michałowski.
- Siwiec Jan, Kraków, Klasztor OO. Bernardynów.
- Skibniewska Helena, Prądnik.
- Skinderówna Zofia, Kraków.
- Skumiel Michał, kier. szk., Mszana Dolna.
- Słowik Piotr, naucz. Łaskowa p. Zator.
- Solecka Fil., Kraków, ul. św. Jana 26.
- Stankiewicz Tomiła, Kraków, ul. Radziwiłowska.
- Stołowski Wacław, Kraków.
- Stryjeńska Joanna, Kraków, Starowiślna 85.
- Strzeszewska, Kraków, Starowiślna 3.
- Surzycka Halina, Kraków, ulica Franciszkańska.
- Święciecka M., Kraków.
- Sycianko Kazimiera, Kraków, ulica Warszawska.
- Szarek Stanisław, dyrektor, Dąbie pod Krakowem.
- Szkoła rolnicza w Dulczówce, p. Pilzno.
- Szonertówna Marya, Kraków, ul. Starowiślna 3.
- Szybowski Zygmunt, k. szk., Spytkowice, p. Chabówka.
- Tacikowski Józef, Kraków.
- Tetmajerówna Anna, Bronowice Małe.
- Toczyński Zdzisław, Kraków.
- Wątorska Władysława, naucz., Kraków, ul. Mikołajska 3.
- Westfalewicz Władysław, Zborowice. p. Ciężkowice.
- Wiercik Jan, ogrodnik, Witwica, p. Bolechów.
- Wierzbička Zofia, Kraków, Swoboda 3.
- Wolska Jadwiga, Kraków, ulica Gertrudy 7.
- Wróblewski Antoni, Wulka kap., p. Zamarstynów.
- Zacharyów Inocenty, naucz., Duliby, p. Stryj.
- Zaleski Kazimierz, Kraków, ul. Radziwiłowska 5.
- Zgut Wincenty, naucz., Szczawnica.
- Związek chrześc.-socyalny, Mazankowice, p. Oberkurzwald, (Śląsk austr.).
- Żochowski Wiktor, Dębniaki.
- Żukowska Helena, Kraków.



Zamknięcie rachunków Towarzystwa ogrodniczego w Krakowie za rok 1911.

Dochód.	Kor. hal.
1. Reszta kasowa z dniem 1 stycznia 1911 r.	1438·96
2. Wkładki członków:	
a) zwyczajnych	K 1731·60
b) nadzwyczajnych	" 272·23
c) wpisowe	" 49·81 2053·64
3. Zwrócono za odbitkę „Hodowla roślin“ Pola	860·10
4. Subwencye:	
Ministerium rolnictwa na kursa wieczorne i nauczycieli	K 4500·—
Ministerium rolnictwa na ogólne cele Tow.	" 3000·—
" " na instruktora ogr.	" 600·—
" " na sady wzorowe	" 2000·—
Wydziału krajowego na ogólne cele Tow.	" 2000·—
Gminy miasta Krakowa	" 200·— 12300·—
5. Zwrot za ławki dla kursów wieczornych	850·20
6. Spłata pożyczki „Glinka“	2876·06
7. Sprzedane „Szparagi“	133·74
8. Odsetki od ulokowanej gotówki na książeczce wkładc.	9·01
	<u>20521·71</u>

Rozchód.	
1. Zakupno premii drzewek dla członków	183·—
2. " " kwiatów " "	236·—
3. " kwiatów do rozlosowania	72·—
4. Honorarium instruktorów ogrod., sekretarki i obsługi	4129·92
5. Czyszn za lokal	1600·—
6. Oświetlenie i opał	197·40
7. Zakupno i oprawa dzieł	192·—
8. Wydatki na kursa nauczycieli i wieczorne	4500·—
Do przeniesienia	11110·32

	Kor. hal.
Z przeniesienia . . .	11110 ³²
9. Wydatki biurowe . . .	337 ⁴⁶
10. Koszta i wydatki na sady wzorowe . . .	1858 ²⁰
11. Pokryty niedobór „Ogrodnictwo“ . . .	1971 ²⁰
12. Uzupełniony inwentarz . . .	280 [—]
13. Ogłoszenia w dziennikach i prenumerata czasopism . .	174 ⁵⁸
14. Ubezpieczenie sekretarki . . .	144 [—]
15. Stypendyum udzielone dla kształcenia się za granicą .	300 [—]
16. Remuneracye . . .	350 [—]
Stan kasy . . .	3955 ⁹⁶
	<u>20521⁷¹</u>

Wydawnictwo czasopisma „Ogrodnictwo“.

Dochód.

1. Stan kasy z dnia 1 stycznia 1911 r.	50 ⁰¹
2. Inseraty	668 ²⁰
3. Prenumerata	1802 ⁶⁸
4. Subwencye:	
Wydziału krajowego K	700 [—]
Ministerystum rolnictwa „	800 [—]
	1500 [—]
5. Sprzedane dawne roczniki i pojedyncze zeszyty	79 ²⁵
6. Odsetki od ulokowanej gotówki	14 ¹²
7. Niedobór pokryty z funduszków Tow. Ogrodn.	1971 ²⁰
	<u>6085⁴⁶</u>

Rozchód.

1. Druk i papier (reszta za r. 1910 i na r. 1911)	2735 ⁴⁰
2. Klisze	404 [—]
3. Honorarya autorskie	1389 ⁹¹
4. Redakcya, administracja i ekspedycya	848 [—]
5. Marki do ekspedycyi	210 [—]
6. Portorya, wydatki kancelaryjne i ogólne	56 ⁰⁵
7. Ogłoszenia w dziennikach	265 ⁷⁶
8. Zwrócone prenumeraty	13 ⁸⁰
Reszta kasowa z dniem 31 grudnia 1911	162 ⁵⁴
	<u>6085⁴⁶</u>

Dział kwiatowy i kursów praktycznych ogrodnictwa.

Dochód.

1. Za sprzedane kwiaty w ciągu roku 1911	693 ⁸⁵
2. Za kwiaty dostarczane Tow. Ogr. na premie dla członków	236 [—]
3. Za kwiaty dostarczane Tow. Ogr. do rozlosowania . . .	72 [—]
4. Opłata za praktykę ogrodniczą	725 [—]
	<u>1726⁸⁵</u>

Rozchód.	Kor. hal.
1. Za nasiona, cebulki, kwiaty, wazoniki i t. d.	103'10
2. Za ziemię wrzosową	36'48
3. Za nawozy i furmanki	183'90
4. Za węgle	72'—
5. Za robociznę	511'36
6. Za szyby, kit, deski, gwoździe, drut i inne przybory oraz wydatki ogólne i rośliny sprowadzane	424'—
7. Pozostałość	296'91
	1726'85

Ignacy Klus
instruktor kursów praktycznych.

Sprawdzono i znaleziono zgodnie z przedłożonymi kwitami i załącznikami.

Kraków, dnia 15 lutego 1912.

Komisyja kontrolująca:

Jan Emilewicz.

Adolf Graca.

Prezes Tow. Ogrodn.
Edward Janczewski.

Sekretarz Tow. Ogrodn.
Józef Brzezinski.

Skarbnik Tow. Ogrodn.
Zygfryd Schenker.



ZESTAWIENIE RACHUNKÓW

Zakładu sadowniczego „Glinka“ w Prądniku Czerwonym

za rok 1911.

Dochód.

Rozchód.

	K	h		K	h
1. Stan kasy z dniem stycznia 1911 r.	1048	08	1. Pensya kierownika, buchalterki, remuneracye etc.	3491	—
2. Subwencya państwowa	6000	—	2. Placa służby	724	98
3. Subwencya krajowa	2000	—	3. Robocizna	9043	84
4. Za sprzedane drzewka owocowe i krzewy	15028	88	4. Utrzymanie konia	1119	24
5. Za sprzedane warzywa, rozsady i owoce	5226	19	5. Nawóz	747	29
6. Za zapłacone zaległości	309	36	6. Krzewy, dziczki i nasiona	1079	92
			7. Opał i światło	258	20
			8. Inspekta	106	—
			9. Dzierżawa	1200	—
			10. Spłata długu hipotecznego	2997	08
			11. Koszta ogólne jak cenniki ogłoszenia, portorya, masć ogrodowa, paliki, lyko i wydatki kancelaryjne etc.	3270	07
			12. Odsetki od pożyczek	556	50
			13. Ubezpieczenie i podatki	278	78
			14. Spłata pożyczki w Tow. Ogr.	2876	06
			15. Stan kasy z dniem 1 grudnia 1911 r.	1863	55
	29612	51		29612	51

Kraków, dnia 12 lutego 1912.

Sprawdzono i znaleziono zgodnie z przedłożeniami księgami, kwitami i alegatami.

Komisya kontrolująca:

Jan Emilewicz.

Adolf Graca.

Sekretarz Tow. Ogr.

Prezes Tow. Ogr.

Skarbnik Tow. Ogr.

Józef Brzeziński.

Edward Janczewski.

Zygfryd Schenker.

